

**БОРИС ЗУБКОВ, ЕВГЕНИЙ
МУСЛИН
ЗЕЛЕНОТО БУТОНЧЕ**

Превод от руски: [Неизвестен], 1969

chitanka.info

Когато оставаха само две светлинни минути до тайнствената планета Мюи, звездолетът взе курс за кацане. Найлоновите парашути благополучно доставиха на планетата кристалната капсула със спящия астронавт. Без нищо да подозира, младият астронавт, както винаги добре обръснат от кибернетичния бръснар и приятно освежен с одеколona „Вечерен Сатурн“, продължаваше да си гледа новия стереофоничен сън. А наоколо му вече стояха невробите — единствените обитатели на планетата Мюи — и бръмчейки като есенни мухи, оживено се съвещаваха.

Мюи — планета на кошмарите и молибдена. В блатата ѝ от разтопено олово, в атмосферата ѝ от пари на оцетната киселина, в облаците от страшното ДДТ, изригвани от исполинските вулкани, можеха да съществуват само невроби — кибернетични невронни роботи, основатели и продължители на Рационалната Цивилизация на Машините.

Астронавтът бе първият и единствен човек на тази планета. Затова невробите, навили пластмасовите си ръкави и смръзили медните си чела, незабавно пристъпиха към математически анализ на неизвестния механизъм, лежащ пред тях. Само след две минути те успяха да открият координатите на центъра на тежестта на астронавта и да установят с точност до една стотна от интелектуалната единица, че даденото устройство спада към групата Изправеноходещи Механизми и че в горната му кълбовидна част е поместено съвсем просто кибернетично устройство.

— Хващам се на бас, че той не може да реши най-простото сингуларно уравнение — изкиска се невробът, който приличаше на хибрид от радиолокационна антена и пишеща машина. Той бе Пазителят на Таблиците и Заменител на Енциклопедиите, всезнаещ Енциклоп. — Колко прости клетки на памет наброихте в тъй наречения му мозък?

— Че... че... четиринадесет милиаарда — почтително доложи мъничкото невробче, като излизаше от кристалната капсула. Наскоро пред самия нос на невробчето бе паднал грамаден метеорит и това така разстрои малкото невробче, че то почна да заеква.

— Само четиринадесет милиарда? Ха-ха-ха! — засмя се Енциклопът, а кварцовите му усилватели задрънчаха.

Разбира се, не беше много тактично от страна на Енциклопа да се хвали с превъзходството си, но какво да се прави — все пак истината е по-важна от всичко, а трябва да признаем, че в квантовия мозък на Енциклопа само теорията за косометричните тензори от втора валентност заемаше седемстотин четиридесет и два милиарда субквантови клетки на паметта му.

Малкото невробче, поласкано, че му позволиха да вземе участие в един такъв високонаучен разговор, записка:

— Ще се осмеля да за... за... забележа, че да... да... даденият Изправеноходещ Механизъм се състои шестдесет и шест процента от вода. От во... во... водичка.

— Представям си колко разводнени са мислите му! — пошегува се Енциклопът, който се славеше сред невробите като голям шегаджия и, за да предвари взрива от почитителен смях, заключи: — Той няма мозък, а локва вода!

— Вода, водянка, водобоязън... — замърмори силно късогледият и мършав невроб, Пазител на Словесните Асоциации или както го наричаха в интимен кръг Асо.

— Върви ми като по вода, подливам някому вода, наливам вода в чужда мелница... — ускорявайки темпото, мърмореше Асо. Вдигнал неоновите си очи към тавана, той почна вдъхновено да декламира шести том от „Водоснабдяване и канализация“.

Изведнъж всички стени на гигантския диамантен куб, който стоеше до капсулата с астронавта, заблестяха с бледорозова светлина. Това бе последната техническа новост на невробите — Великият Прониквач. Прониквайки в потайните ъгълчета на паметта на Изправеноходещия, Прониквачът демонстрираше на рубиновите си екрани целия запас от информация, съхраняван в мозъка му. На екраните се мяркаха опашати интегрални, таблицата от миналогодишното състезание на „Юпитер“ — „Динамо“, някои случаи за решаване на диференциални уравнения и абсолютно чуждото за планетата Мюи стихотворение „В лесу родилась елочка...“

— Ама че каша! Хаос, пълен хаос! — с негодувание забеляза плоският като дъска невроб, специалист по случайните числа, хаоса, аварийните положения и катастрофите — Великият Спасител от Аварииите.

— Гледайте, гледайте — изписка невробчето, като сочеше екрана с щипките си. — На тоя... как се... Изправеноходещ... седемнадесет милиона клетки от мозъка му са заети с някаква си Ва... Ва... Валюша. Струва ми се, това... това е женско име.

От смущение невробчето се заля от краката до главата с яркочервена неонова светлина.

— Още повече! — каза Спасителят. — Всички тия тъй наречени емоции, чувства, страсти окончателно объркват и без това хаотичната памет на Изправеноходещия. Даже на малкото невробче е ясно, че емоциите са аварии, страстите — заплашително намаляване на коефициента за сигурност, а чувствата, ще ме извините, но чувствата са предпоставка за взимане на безотговорни решения в най-отговорни положения. Нечувано лекомислие!...

Спасителят от Аварии така се нервира, че бе принуден за успокоение да пийне голяма глътка смазочно масло.

Енциклопът се тупна с всички сили по капроновото теме с молибденовите си щипци.

— В тази глава сигналите се разпространяват със скорост сто хиляди километра в секунда! Хващам се на бас за четвърт силиконова смазка, че в нервите на тоя Изправеноходещ сигналите пълзят като костенурки.

Но желаещи да спорят с Енциклопа не се намериха. Само старият Кси — старомоден невроб с още по-старомодна магнитна памет — понечи да напомни, че макар и да няма свръхскоростна проводимост на импулсите, това все пак е мислеца машина. За съжаление някой извади блока за захранване на Кси и той се отказа да спори с Енциклопа.

Разбира се, нито една пишеца машина, нито една ротационна машина не би успяла да запише разговора на невробите. Цялото гореописано разменяне на мнения трая не повече от три и половина микросекунди, а в началото на петата микросекунда невробите стигнаха до окончателния извод: лежащият в кристалната капсула Ставен Изправеноходещ Механизъм с кълбовидно кибернетично устройство не може да се причисли към разряда творчески мислеци агрегати, апарати или механизми. Така и записаха в специалния протокол с приложение на Големия Кибернетичен Печат.

Но изведнъж астронавтът млясна с уста и се събуди. Той видя стълпилите се наоколо му невробии и се усмихна удовлетворен. Познаваше ги всичките добре! Тези невробии бяха изработени някога в лабораторията му. Всичко ставаше точно според програмата за кацане на планетата Мюи.

Астронавтът махна капака на кристалната капсула, понадигна се и натисна Зеленото Бутонче до главата си. И всичко застана на мястото си: Спасителят от Аварии, поскъръцвайки бодро с молибденовите си стави, се понесе да приготвя за младия астронавт сочен бифтек, а мъдрият Енциклоп, след като изрева през всичките си усилватели: „Ще се стараем, Ваше Човечество!“, натовари на танталовите си плещи две атомни лопати и тръгна да разчиства камъните по стартовата площадка на звездолета. Какво да се прави — Зеленото Бутонче за Власт над Машината е, нали знаете, винаги в ръцете на човека.

А че невробии през свободното си време, докато човекът спеше, бяха решили да поклокарствуват по негов адрес, нямаше никакво значение. Още най-древните философи са писали, че слугите много обичат да одумват господарите си.

Публикувано във вестник „Орбита“, брой 25/1969 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.